

PŘEHLED PUBLIKAČNÍ ČINNOSTI VÚZE

ZA OBDOBÍ LET 1993 - 2006

OBSAH

1	<u>Ediční řada výzkumných a informačních zpráv a studií</u>	2
	<u>Studie vydané v roce 1993</u>	2
	<u>Studie vydané v roce 1994</u>	3
	<u>Studie vydané v roce 1995</u>	7
	<u>Studie vydané v roce 1996</u>	10
	<u>Studie vydané v roce 1997</u>	13
	<u>Studie vydané v roce 1998</u>	16
	<u>Studie vydané v roce 1999</u>	18
	<u>Studie vydané v roce 2000</u>	19
	<u>Studie vydané v roce 2001</u>	21
	<u>Studie vydané v roce 2002</u>	22
	<u>Studie vydané v roce 2003</u>	24
	<u>Studie vydané v roce 2004</u>	25
	<u>Studie vydané v roce 2005</u>	27
	<u>Studie vydané v roce 2006</u>	28

V následujícím přehledu jsou chronologicky seřazeny publikace, které vyšly v rámci řádných i mimořádných výzkumných a informačních studií a Bulletinu VÚZE za období let 1993 až 2005. Každá informace je opatřena bibliografickým záznamem a stručnou anotací. Mnohé z těchto publikací již nejsou volně k dispozici ani v tištěné, ani v elektronické podobě, do všech však může zainteresovaný zájemce nahlédnout v knihovně ústavu.

1 Ediční řada výzkumných a informačních zpráv a studií

Studie vydané v roce 1993

Nákladovost zemědělských výrobků a výsledky hospodaření v zemědělských podnicích ČR za rok 1992. (Poláčková, J., Kubíková, Z., Mládek, Z., Prokop, J.). (Informační studie č. 1), Praha, VÚZE, 1993, 58 s.

Studie obsahuje základní informace o organizaci výběrového šetření; souhrnné výsledky výběrového šetření (základní ekonomické ukazatele, doplňující souhrnné informace), výsledky nákladové části výběrového šetření, nákladovost v podnicích s podvojným účetnictvím (nákladovost v rostlinné výrobě, nákladovost v živočišné výrobě); nákladovost u soukromých zemědělců.

Komparace vybraných ukazatelů českého zemědělství se státy s vyspělou tržní ekonomikou. (Informační studie č. 2), Praha, VÚZE, 1993, 48 s., 33 tab.

Studie obsahuje soubor 32 ukazatelů zpracovaných VÚZE a srovnávajících české zemědělství se státy s vyspělou tržní ekonomikou.

Konkurs a vyrovnání. (Bečvářová, V. a kol.) (Informační studie č. 3), Praha, VÚZE, 1993, 41 s.

Metodická příručka řešení vybraných potíží podniku, se zaměřením na postup podle zákona č. 328/91 Sb. o konkursu a vyrovnání. Vzory soudních podání jsou převzaty z publikace Eliáš, K.: Vzory soudních podání v obchodních věcech II, Prospektrum, 1993. Studie obsahuje tyto části: I. Řešení obtížné finanční situace zemědělského podniku (Prevence bankrotové situace); výzkum prevence a řešení předbankrotové situace u zemědělských podniků; předvídaní bankrotů; plán řešení obtížné finanční situace; finanční kontrola; změna podnikatelské strategie po překonání tíživé finanční situace. II. Řešení finančních potíží podniku, se zaměřením na postup podle zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání: Návrh na prohlášení konkursu; období mezi podáním návrhu a prohlášením konkursu (kdy volit ochranou lhůtu a kdy vyrovnání, žádost o povolení ochranné lhůty nebo vyrovnání (v ochranné lhůtě, před potvrzením návrhu na vyrovnání); činnost dlužníka v ochranné lhůtě či přípravě návrhu na vyrovnání; konkurs: prohlášení konkursu, konkursní podstata, postup účtování při konkursu, správce konkursní podstaty povinnosti dlužníka po prohlášení konkursu, důsledky prohlášení konkursu pro úpadce, ukončení konkursu, nucené vyrovnání,

potvrzení vyrovnání, postup účtování při vyrovnání, následky neplnění podmínek vyrovnání, ukončení vyrovnání.

Studie vydané v roce 1994

Příjmová disparita zemědělství. (*Sokol, Z.*). (Výzkumná studie č. 4), Praha, VÚZE, 1994, 32 s.

Studie zobecňuje metodické problémy, které je nutno exaktním měřením disparity vyřešit, ilustruje je na příkladu několika vybraných zemí a charakterizuje nutné kroky v řešení tohoto problému v ČR. Studie obsahuje tyto části: Příjmová disparita zemědělství – její podstata a příčiny. Výpočet příjmové disparity zemědělství (Spolková republika Německo, Rakousko, USA, Švýcarsko). Problémy sledování příjmové pozice zemědělství ČR.

Vývoj změn ve spotřebitelské poptávce po potravinách. (*Krejčí, J., Štiková, O.*). (Informační studie č. 5), Praha, VÚZE, 1994, 48 s.

Studie stručně shrnuje základní údaje z výzkumu veřejného hospodářského mínění. Tématiku tvoří tři části. Stravovací zvyklosti, zjišťování konkrétních podmínek, za kterých probíhá stravování, změny ve stravování, vybrané aktuální problémy; druhá část, výroková, zjišťuje podrobně spotřebu vybraných potravinových skupin; třetí část je věnována potravinovým skupinám, zjišťuje množství spotřeby, reakci na cenu, tržní nabídku. Členění studie: Změny ve stravovacích zvyklostech v návaznosti na změny tržní nabídky; trh potravin a problematika cen masa a mléka; naše a zahraniční výrobky; výroková část (tuky, maso, mléko); výdaje na stravování domácnosti; spotřebitelské hodnocení v nomenklatuře výrobků.

Finanční trh a zemědělství. (*Bečvářová, V. a kol.*). (Informační studie č. 6), Praha, VÚZE, 1994, 40 s.

Studie je výsledkem výchozích prací v oblasti analýzy finančního trhu, jeho makroekonomického rámce, pravidel a praktické realizace v podmínkách české ekonomiky. Zobecňuje a vymezuje problémy spojené se zapojením zemědělství a jeho podnikatelské sféry do konkurence na peněžním a kapitálovém trhu.

Finanční hospodaření podnikatelských subjektů. (*Novák, J., Picková, A., Sokol, Z.*). (Informační studie, č. 7), Praha, VÚZE, 1994, 47 s.

Studie obsahuje tyto části: Finanční rozhodování a řízení (věcná a časová struktura finančního řízení, cíle podnikání a finanční plánování). Cash flow (retrospektivní cash flow, prognózování cash flow). Finanční analýza (metodický postup, struktura rozvahy podniku, poměrové ukazatele).

Ekonometrické modelování rizika a aplikací na Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond. (*Janda, K.*) (Informační studie č. 8), Praha, VÚZE, 1994, 38 s.

Ekonometrický model pro stanovení rizika portfolia specifikovaný v teoretické části práce, byl v části empirické aplikován na portfolio PGRLF. Studie má tuto strukturu: výnos cenného papíru a jeho riziko; snížení rizika diverzifikací; využití beta koeficientů v modelu oceňování akcií; empirická analýza.

Sociální souvislosti procesu transformace zemědělství. (Horská, H., Spěšná, D.) (Informační studie č. 9), Praha, VÚZE, 1994, 54 s.

Studie shrnuje základní směry vývoje sociální funkce zemědělství v období prvních čtyř let transformace odvětví. Sociální funkce je jednou ze tří základních funkcí zemědělství, má průřezový charakter a je vymezena jako cílově zaměřený úkol, poslání zemědělství v oblasti uspokojování přijatého standardu sociálních potřeb lidí, kteří pracují v zemědělství a žijí na venkově. Sociální funkce je definována v pěti základních dimenzích: zaměstnanost v zemědělství, sociální demografická situace v zemědělství a ve venkovském prostoru, příjmová úroveň zemědělců, vytváření identity rolnického a vesnického společenství a společenská prestiž odvětví.

Spotřeba potravin a predikce vývoje poptávky po potravinářském zboží. (Štiková, O., Sekavová H., Mrháčková I., Froněk, P.) (Informační studie č. 10), Praha, VÚZE, 1994, 50 s.,

Vývoj poptávky po potravinách a skutečně realizovaná spotřeba je výsledkem mnoha činitelů. V současné době jsou nejzávažnějšími činiteli spotřebitelské ceny potravinářského a nepotravinářského zboží a služeb a vývoj nominálních příjmů, tedy reálná kupní síla obyvatelstva. Z výsledků výzkumu jednoznačně vyplývá, že výživa je prioritně uspokojovanou potřebou. Podíl výdajů za potravinářské zboží je zatím relativně stabilní (kolem 1/3), i když se od roku 1990 podstatně změnila hmotná spotřeba i struktura spotřeby jednotlivých potravinových skupin. Struktura studie: Vývoj spotřebitelských cen potravin, nepotravinářského zboží a služeb; vývoj nominálních příjmů domácností a jejich vliv na strukturu vývoje; výsledky výzkumu hospodářského veřejného mínění a vývoje poptávky po potravinářském zboží na vnitřním trhu; vývoj celkové spotřeby potravin v ČR do roku 1992; projekční model spotřeby; predikce vývoje poptávky a spotřeby potravin.

Možnosti a problémy využití obnovitelných zdrojů energie rostlinného původu.

(Němec, J., Klánová, Z.) (Informační studie č. 11), Praha, VÚZE, 1994, 49 s.

Studie přináší základní údaje o ekonomických aspektech výroby a využití obnovitelných zdrojů energie rostlinného původu v ČR k roku 1993. Za nejdůležitější předpoklad dalšího rozvoje využití obnovitelných zdrojů energie rostlinného původu po roce 1994 lze považovat: přijetí legislativních opatření k podpoře povinného uplatnění bionafty a biopaliv ve vybraných oblastech užití paliva jako je tomu v Rakousku, SRN a Francii; větší liberalizace cen fosilních paliv a elektrické energie; pokračovat v podpůrných programech směřujících do obnovitelných zdrojů energie – oleoprogramů přímo ze zdrojů MZe ČR (formou dotací) a nepřímo z PGRLF. Struktura studie: Využití řepky olejné jako obnovitelné zdroje pro výrobu alternativního motorového paliva; obnovitelné zdroje energie z dřevní hmoty, slámy a domovních odpadů.

Výběrové šetření hospodářských výsledků podnikatelských subjektů v zemědělství v roce 1993. (Hanibal, J., Slavík, Fr., Kubíková, Z., Lekešová, M., Prokop, J., Novák, J.) (Informační studie č. 12), Praha, VÚZE, 1994, 39 s.

Studie je výsledkem pravidelně organizovaného výběrového šetření VÚZE u podnikatelských subjektů v zemědělství ke zjištění hospodářských výsledků dosažených v předchozím roce. Šetření hospodářských výsledků za rok 1993 bylo bezprostředně podřízeno potřebě získat podklady pro zpracování „Zprávy o stavu českého zemědělství 1994“. Šetření proběhlo podle metodiky VÚZE za účinné spolupráce pracovníků územních odborů MZe ČR a Agrární komory ČR v únoru a březnu 1994. Do konečného zpracování a vyhodnocení výsledků byly zahrnuty podklady z 660 podnikatelských subjektů, z toho 416 fyzických osob. Studie hodnotí

přípravu a průběh výběrového šetření, jeho výsledky v oblasti půdního fondu a podnikatelské struktury, v oblasti pracovních sil, rostlinné výroby, živočišné výroby a ekonomiky podnikatelských subjektů. Tabulková část obsahuje 44 tabulek.

Agrární struktura ve vyspělých ekonomikách, (Kraus, J., Divila, E., Sokol, Zd.) (Informační studie č. 13), Praha, VÚZE, 1994, 41 s.

Teoretická analýza a rozbor statistických dat ukázaly, že v ekonomicky vyspělých zemích (přes značné rozdíly mezi jednotlivými zeměmi) dominujícím sociálně-ekonomickým subjektům v zemědělství zůstává rodinné rolnické hospodářství menšího rozměru. Příčiny tohoto vývoje jsou dvojího charakteru. První z nich je politika státní ochrany rodinného rolnického hospodářství, druhou příčinou je přizpůsobivost, adaptabilita rodinných hospodářství samých, projevujících se zejména rozšiřováním váhy „zemědělství na částečný úvazek“, přizpůsobováním požadavkům ekonomie z rozsahu výroby cestou specializace a konečně rozvojem vzájemné kooperace, zejména cestou provozování zpracovatelských a odbytových družstev. Struktura studie: Dominance rodinných farem v zemědělství vyspělých zemí, rodinná farma – objekt státního paternalizmu, adaptabilita rodinných farem, soudobý trend strukturálních přeměn v zemědělství západoevropských zemí; strukturální změny v zemědělství starých a nových zemí SRN.

Nákladovost zemědělských výrobků v zemědělských podnicích za rok 1993. (Hanibal, J., Poláčková, J., Kubíková, Zd., Mládek, Zd.) (Informační studie č. 14), 1994, 52 s.

Údaje prezentované ve studii jsou výsledkem výběrového šetření o nákladovosti zemědělských výrobků a výsledcích hospodaření podnikatelských subjektů v českém zemědělství za rok 1993. Studie obsahuje základní informace o organizaci výběrového šetření, o výsledcích nákladové části výběrového šetření u respondentů s podvojným účetnictvím a u respondentů s jednoduchým účetnictvím. Tabulkovou část tvoří 29 tabulek vypovídajících o struktuře nákladů vybraných výrobků rostlinné a živočišné výroby u respondentů s podvojným účetnictvím a u respondentů s jednoduchým účetnictvím.

Modelové zpracování predikce cen zemědělských a navazujících výrobků. (Mužik, V., Froněk P.) (Informační studie, č. 15) ,Praha, VÚZE, 1994, 42 s.

Jednou z nejdůležitějších a svým způsobem nejžádanějších ekonomických úloh je předpovídání vývoje ekonomických ukazatelů v čase. Zvláště důležité je řešení prognostické (projekční) úlohy ve více či méně liberalizovaném hospodářství. Ještě více to platí pro přechodné období, kdy vytvářející se tržní hospodářství a s ním související liberalizace cen vyvolávají zájem o budoucí vývoj jak u makroinstitucí (ministerstva, statistické instituce, komory, sdružení výrobců apod.), tak i v praktické činnosti jednotlivých výrobců. V zemědělství a potravinářství je řešení prognostické úlohy o to naléhavější, ale také složitější, že v nich nepůsobí pouze vlastní ekonomické a technologické faktory, ale i činitelé, jejichž ovlivnění je mimo dosah možností výrobce (biologické faktory, počasí). Obsah studie: současný popis funkce a obsluhy programu zpracování predikce cen zemědělských a navazujících výrobků; první fáze predikce; druhá fáze predikce; aktualizace vstupních dat; vývoj programu; metodické základy modelu; délka konstrukčního a projekčního období; užité trendy a regresní funkce; délka periody; volba závislosti a její hodnocení; Některé výsledky práce s modelem.

Vybrané otázky trvalé udržitelnosti zemědělství. (Pražan, J., Doucha, T., Krpálek, P., Matalová, V., Rättinger, T.). (Informační studie č. 16), 1994, 47 s.

Studie je zaměřena na výchozí teoretické otázky trvale udržitelného rozvoje zemědělství. Naléhavá potřeba dopracovávat novou agrární politiku, která bude podporovat trvale udržitelný rozvoj byla hlavním důvodem pro vypracování této studie. Dalším jejím cílem je přispět k objasnění některých často diskutovaných aspektů trvale udržitelného rozvoje. Části studie: koncept trvale udržitelného rozvoje zemědělství; princip participace a trvale udržitelný rozvoj zemědělství; teoretické problémy oceňování nákladů a přínosů vázaných k ekologii; kladné externality a veřejné zboží v zemědělství; technologický vývoj zemědělství a jeho vztah k životnímu prostředí; problémy s odpady ze živočišné výroby.

Analýza českého agrárního zahraničního obchodu za období let 1989 až 1993.

(Vološin, J., Šlaisová, J., Dubovická, Š.), (Informační studie č. 17), Praha, VÚZE, 1994, 92 s.

Studie zobecňuje na základě podrobné analýzy agrárního zahraničního obchodu ČR základní tendence vývoje tohoto segmentu obchodu v rámci vnějších ekonomických vztahů ČR. Hodnotí vývoj agrárního vývozu, dovozu a jejich salda v letech 1989 a 1991-1993 jak z celkového pohledu, tak i z hlediska vývoje komoditní a teritoriální struktury těchto základních ukazatelů. Charakterizuje podílové zastoupení zemědělských a potravinářských výrobků na celkovém zahraničním obchodě ČR, zastoupení jednotlivých států (seskupení států) na vývozu a dovozu jednotlivých komodit, resp. komoditních skupin, hodnotí vývoj směnných relací v rámci agrárního zahraničního obchodu. Agrární zahraniční obchod zde představuje zboží vymezené kapitolami 1-24 celního sazebníku. Struktura studie: zahraniční obchod zemědělskými a potravinářskými výrobky v letech 1989, 1991-93; charakteristika agrárního zahraničního obchodu ČR realizovaného na základě dohody s EU; bilaterální zemědělské dohody se státy ESVO; dohoda se zeměmi Visegrádské skupiny.

Regionální politika v zemědělství. (Hrabánková, M., Němec, J., Marková, C.). (Informační studie č. 18), Praha, VÚZE, 1994, 55 s.

Studie shrnuje české a zahraniční zkušenosti s uplatňováním regionální politiky v zemědělství. Pokouší se vymezit vazby obecné a regionální politiky, které, i když vycházejí ze stejných hospodářských principů a z uplatňování jednotné ekonomické reformy, mají v zemědělství určitá specifika s ohledem na rozdílné výrobní podmínky jednotlivých regionů. Regionální politika není jen usměrňování státních prostředků, ale především soustavné hodnocení stavu území ze všech jeho aspektů a s ním spojené rozhodování o celém komplexu opatření - ekonomických, sociálních, ekologických a ve svém dosahu i politických. Části studie: regionální politika - charakteristika a význam; regionální politika EU ve vztahu k zemědělství; vymezení a hodnocení zemědělských regionů prostřednictvím kritérií; možnosti a podmínky rozvoje regionů.

Metodická příručka k zemědělským a lesnickým národním (národohospodářským) účtům. Praha, VÚZE, 1994, 119 s., Přílohy.

Překlad z německého „Handbuch zur landwirtschaftlichen und forstwirtschaftlichen Gesamtrechnung“. Publikace je rozčleněna do těchto částí: Úvodní poznámky; Obecně k zemědělským a lesnickým národním souhrnným účtům; Klasifikace; Transakce zboží a služeb, Rozdělovací transakce; Oceňování transakcí; Přílohy.

Zemědělská regionální politika. Praha, VÚZE, 1994, 120 s.

Sborník ze semináře pořádaného VÚZE. Obsahuje příspěvky 19 autorů z České republiky, Rakouska, Nizozemí, Slovenska, USA, Polska, Velké Británie a Maďarska ke zkušenostem z uplatňování regionální politiky v zemědělství jednotlivých zemí a z diskuze ke zvláštnostem zemědělské regionální politiky, snahám snižování regionálních rozdílů, míry účasti státu při podpoře mimoprodukčních funkcí zemědělství, tvorby a využití kritérií pro hodnocení území aj.

Agrární úvěry ve státech Evropské unie. (Bečvářová, V., Fritzová, M.). Praha, VÚZE, 1994, 73 s.

V úvodní kapitole pojednává studie o agrárních úvěrových systémech ve státech Evropské unie včetně hlavních příčin rozdílů v jejich systémech. Podstatná část obsahu se týká jednotlivých států EU: Francie, Itálie, Belgie, Nizozemí, Lucemburska, Dánsko, Velké Británie, Irsko, Řecko, Rakousko a Portugalsko. Seznamuje s institucemi v agrárních úvěrových obchodech, formami agrárních půjček, činností státu při subvencování zemědělství, aj.

Studie vydané v roce 1995

Strukturální změny a tendence v potravinářském sektoru. (Mezera, J., Dvořák, J.), (Informační studie č. 19), Praha, VÚZE, 1995, 58 s.

Studie analyzuje strukturální změny a hospodářské výsledky potravinářského sektoru ČR. Charakterizuje současný stav a vývojové tendence v potravinářství, hodnotí změny ve struktuře a organizaci odbytu. Charakterizuje vývojové tendence na světových trzích potravin. Dále jsou pojednány příčiny poklesu poptávky po potravinách v ČR, kvalita potravin a jejich konkurenceschopnost na zahraničních trzích. Hodnoceny jsou také změny ve vlastnictví a ve struktuře podnikatelských subjektů a postavení českých potravinářských podniků. Ve druhé části studie jsou analyzovány celkové hospodářské výsledky potravinářského průmyslu a tyto výsledky jsou porovnávány s ostatními hospodářskými odvětvími. Zvláštní pozornost je věnována potravinářským oborům, které signalizují klesající trend ziskovosti a zvyšující se míru platební neschopnosti.

Příjmové postavení zemědělských domácností. (Divila, E.). (Výzkumná studie č. 20), Praha, VÚZE, 1995, 52 s.

Studie hodnotí příjmovou pozici odvětví zemědělství v transformující se české ekonomice. Příjmová pozice odvětví je nejdříve hodnocena se zřetelem na vývoj globálních peněžních příjmů obyvatelstva a vývoj mzdové struktury v národním hospodářství (mzdová diferenciaci vybraných odvětví včetně zemědělství). Zvláštní pozornost je věnována analýze příjmové pozice zemědělských domácností v porovnání s dalšími sociálními skupinami domácností v ČR. Snahou autora bylo rozlišit zemědělské domácnosti, resp. osoby v jejich čele podle existujících podnikatelských forem i charakteru zaměstnání v zemědělství. Pro splnění uvedeného záměru byla přetříděna prvotní data posledního statistického mikrocenzu - příjmového šetření u domácností ČR z roku 1992.

Vývoj změn ve spotřebitelské poptávce po potravinách. (Krejčí, J., Štiková, O.) (Informační studie č. 21), Praha, VÚZE, 1995, 50 s.

Studie shrnuje základní údaje z výzkumu veřejného hospodářského mínění. Jde o již čtvrtý výzkum tohoto typu, prováděný vždy v závěru roku za stejných metodických podmínek, tak, aby výsledky mohly sloužit jako přehled dění ve výživě v daném roce. Výběrové šetření s marketingovým zaměřením vhodně kombinuje zjišťování statistických údajů o spotřebě a nákupu potravin s údaji o chování, postojích, stravovacích zvyklostech, kupní síle, stylu hospodaření domácností apod. Šetření z roku 1994, prezentované v této studii, je provedeno na reprezentativním vzorku 954 domácností ČR. Výběr je kvótní, kvótami jsou: věk přednosti domácnosti, místo bydliště, kraj a počet členů domácnosti.

Hypoteční úvěry v zemědělství. (Bečvářová, V., Fritžová, M.). (Informační studie č. 22), Praha, VÚZE, 1995, 31 s.

Studie shrnuje první výsledky analýz, spojených s vymezením specifík hypotečních úvěrů obecně a problematiky hypotéky v zemědělství zvlášť. V podmínkách malé dostupnosti bankovních úvěrů pro zemědělství se právě ve využití hypotečních úvěrů hledalo východisko pro získání kapitálu nezbytného pro restrukturalizaci zemědělství, při současném nedostatku vlastního kapitálu v zemědělských podnicích. Teoreticko-metodologická východiska hypotéky obecně, stejně jako analýza podmínek hypotečních úvěrů v zemědělství potvrzují, že na uplatnění tohoto produktu finančního trhu v zemědělství má podstatný vliv finanční situace v odvětví, vývoj trhu agrárních produktů a z něho vyplývající rozvoj a cenové podmínky na trhu agrárních nemovitostí.

Strategické řízení zemědělských podniků. (Novák, J., Picková, A.). (Informační studie č. 23), Praha, VÚZE, 1995, 46 s.

Studie má teoreticko-metodologický charakter a sestává ze tří částí. V první části se zabývá teoretickými základy strategického řízení podniků, ve druhé části je pozornost věnována rozhodování o investicích. Posuzování efektivnosti investic na základě ekonomických kritérií je demonstrováno na příkladech s vysvětlením praktické využitelnosti v podnikové praxi. Třetí část se zabývá metodikou analýzy rizika. Posuzování podnikatelského rizika, zejména při větších a dlouhodobějších investičních záměrech, je nedílnou součástí strategického rozhodování a řízení podniku.

Spotřeba potravin a predikce vývoje poptávky po potravinářském zboží. (Štiková, O., Sekavová, H., Mrhálková, I., Froněk, P.) (Informační studie č. 24), Praha, VÚZE, 1995, 51 s.

Studie se zabývá analýzou základních faktorů, které mají největší vliv na úroveň i strukturu tržní spotřeby. Jsou zhodnoceny výsledky výzkumu hospodářského veřejného mínění a vývoje poptávky po potravinářském zboží, a výsledky analýzy celkové a diferencované výživy a vývoje spotřeby potravin. Je popsán model pro predikci a prognózu spotřeby potravin a výsledky modelových propočtů vývoje spotřeby jednotlivých potravinových komodit (maso a masné výrobky, ryby a rybí výrobky, mléko a mléčné výrobky, rostlinné jedlé tuky a oleje, cukr, obiloviny, brambory, zelenina a ovoce).

Nákladovost zemědělských výrobků v zemědělských podnicích ČR za rok 1994. (Hanibal, J., Poláčková, J., Kubíková, Z., Mládek, Z.). (Informační studie č. 25), Praha, VÚZE, 1995, 65 s.

Studie přináší výsledky výběrového šetření o nákladovosti zemědělských výrobků za rok 1994 a navazuje na výsledky výběrových šetření za rok 1992 a 1993. Při výběrovém šetření se

postupovalo podle zdokonalené metodiky kalkulace vlastních nákladů a zjišťovaly se údaje za všechny výkony rostlinné a živočišné výroby a výkony ostatních výrob a činností daného podniku. Vzhledem k omezenému souboru respondentů výběrového šetření (102 podniků – převážně zemědělských družstev - s podvojným účetnictvím a 151 fyzických osob s jednoduchým účetnictvím) jsou publikovány vlastní náklady pouze u vybraných plodin a kategorií zvířat v chovu skotu a prasat s větší četností výskytu v šetření.

Strukturální změny a ekonomická pozice potravinářského průmyslu. (Mezera, J., Dvořák, J.). (Informační studie č. 26), Praha, VÚZE, 1995, 56 s.

První část studie analyzuje strukturální změny v potravinářském průmyslu, a to jak ve firemní, tak výrobní struktuře. Ve druhé části, která hodnotí finančně ekonomická hlediska hospodaření, je podrobněji dokumentována úroveň hospodářského výsledku a faktory, které ji v roce 1994 ovlivnily i úroveň kapitálového zajištění potravinářské výroby. Analýza je uváděna v oborovém, teritoriálním a organizačně-právním členění. Rozhodující charakteristiky finanční statistiky v oborových, územních a organizačně-právních průřezech jsou uvedeny podrobněji v tabulkové příloze.

Zemědělství jako vedlejší výdělečná činnost. (Pahmeyer, L..) Praha, VÚZE, 1995, 206 s.

Překlad z německého originálu „Landwirt im Nebenerwerb“, zpracovaný na základě licenční smlouvy mezi nakladatelstvím Paul Parey, Hamburg a Berlín a Výzkumným ústavem zemědělské ekonomiky, Praha. Publikace má charakter praktické příručky pro zemědělce zabývající se zemědělstvím jako vedlejší výdělečnou činností. Přináší odpovědi na řadu odborných otázek, týkajících se zemědělské výroby, její organizace ekonomiky hospodaření.

Zpráva o stavu rakouského zemědělství 1993 (výťah). Praha, VÚZE, 1995, 53 s.

Publikace byla zpracována za použití zprávy rakouského Spolkového ministerstva zemědělství a lesního hospodářství „Bericht über die Lage der österreichischen Landwirtschaft 1993“ (35. Grüner Bericht 1993).

Komparace českého zemědělství s Evropskou unií. Praha, VÚZE, 1995, 75 s.

Obsahem publikace jsou porovnání statistických údajů EU za zemědělství (rok 1993) s výsledky v zemědělství ČR, a to ve stejné tabulkové struktuře jak je obvyklé v ročence EU. Jedná se o první pokus o komparaci výsledků zemědělství České republiky s výsledky zemědělství v členských zemích EU v metodickém pojetí Eurostatu.

Česká republika. Praha, VÚZE, 1995, 62 s.

Zpráva, zpracovaná pracovníky Evropské komise ve spolupráci s VÚZE, představuje analýzu současné situace v zemědělství ČR (r. 1994) a zhodnocení nejpravděpodobnějších vývojových trendů v tomto odvětví. Jedná se o úplný překlad anglického originálu, který byl zpracován pod označením "Agricultural Situation and Prospects in the Central and Eastern European Countries - Czech Republic" direktorátem pro zemědělství (DG VI) v Bruselu v květnu 1995.

Zemědělství zemí střední a východní Evropy a jejich budoucí vstup do Evropské unie.

(Tangermann, S., Tarditi, S., Buckwel, A.) Praha, VÚZE, 1995, 183 s.

V této publikaci jsou v překladu prezentovány nejdůležitější pasáže ze 3 studií předních evropských ekonomů, Prof. S.Tangermanna "Předvstupní strategie pro země SVE", Prof. S. Tarditiho "Strategie rozšíření Evropské unie o země střední a východní Evropy"

a Prof. A. Buckwella "Reálnost zemědělské strategie zemí střední a východní Evropy v rámci integrace do Evropské unie."

Půda v ekonomických souvislostech. Praha, VÚZE, 1995, 185 s.

Sborník ze semináře pořádaného VÚZE, MZe ČR, PF ČR, ve dnech 2.-6. října 1995 ve Špindlerově Mlýně). Obsahuje příspěvky 35 autorů z České republiky, Slovenska, SRN, Francie a Bulharska k problematice trhu s půdou.

Výběrové šetření hospodářských výsledků podnikatelských subjektů v zemědělství za r.1994 v síti testovacích podniků. zemědělství 1995". Praha, VÚZE, 1995, 142 s.

Samostatná příloha "Zprávy o stavu českého zemědělství 1995".

Studie vydané v roce 1996

Přístupy k řešení problémů agrárního zahraničního obchodu. (Hadová, J. a kol.). (Informační studie č. 27), Praha, VÚZE, 1996, 52 s.

Informační studie si klade za cíl vyhodnotit vývoj agrárního zahraničního obchodu v letech 1991 - 1994 s ohledem na nové skutečnosti, které tento vývoj ovlivňovaly. Predikuje vnější aspekty, které budou působit na účast českého zemědělství v mezinárodní dělbě práce a snaží se variantně vyjádřit důsledky možných vlivů. Jedná se hlavně o vliv uzavřených dohod (Evropská dohoda, bilaterální zemědělské dohody se státy ESVO, dohoda CEFTA, celní unie ČR - SR) a dále vliv závazků ČR plynoucích z Dohody o zemědělství UK GATT.

Metodika kalkulací nákladů v zemědělství. (Novák, J.). (Informační studie č. 28), Praha, VÚZE, 1996, 60 s.

Studie popisuje metodiku kalkulací vlastních nákladů, která je doporučením pro zemědělské podnikatelské subjekty vedoucí podvojně účetnictví. Je však použitelná i pro podniky s jednoduchým účetnictvím. Metodika stanoví kalkulační vzorce pro hlavní i ostatní činnosti v zemědělských podnicích. Uvedená metodika je otevřenou metodikou, která bude dále zdokonalována.

Aplikace platné regionální a strukturální politiky EU na podmínky českého zemědělství. (Hrabánková, M., Marková, C., Kohoutová, B..) (Informační studie č. 29), Praha, VÚZE, 1996, 46 s.

Cílem studie bylo co nejpodrobněji popsat principy regionální politiky platné v EU ve vazbě na strukturální fondy.

Signály změn sociálního postavení zemědělců. (Horská, H., Spěšná, D.) Výzkumná studie č. 30). Praha, VÚZE, 1996, 39 s.

Výzkumná studie předkládá základní trendy změn sociálního postavení zemědělců v důsledku transformace odvětví. Vychází z databáze empirických sociologických šetření (VÚZE 1994, 1995) na souboru 786 respondentů, reprezentujících pracovníky všech zemědělských podnikatelských subjektů právnických i fyzických osob. Strukturuje zemědělskou populaci z hlediska vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku a analyzuje změny ve struktuře zaměstnanosti v odvětví. Na základě empirického výzkumu indikuje v kontextu změny vlastnických vztahů základní statusotvorné dimenze sociálního postavení zemědělců

(socioprofesionální postavení, příjem a životní úroveň zemědělských domácností, vzdělání, motivační a prestižní charakteristiky) a charakterizuje čtyři statusově homogenní skupiny zemědělců (vlastníky či nájemce, podílové vlastníky obchodních společností, podílové vlastníky družstev a zaměstnance). V souvislosti s tvorbou modelových strategií agrární politiky předkládá hodnocení jejich sociálních dimenzí (tj. sociálních rizik a příležitostí).

Analýza ziskových a ztrátových podniků v českém zemědělství. (Prouza, B.), (Výzkumná studie č. 31), Praha, VÚZE, 1996, 66 s.

Výzkumná studie přináší hlubší charakteristiku ziskových a ztrátových zemědělských podniků tří rozhodujících podnikatelských forem: zemědělských družstev, obchodních společností a fyzických osob hospodařících na zemědělské půdě v členění podle velikosti 10-50 ha z.p., 51-100 ha z.p. a nad 100 ha z.p. Analýza se pokouší hodnotit ekonomické výsledky ziskových a ztrátových podniků a identifikovat faktory a vlivy, které na ně působí. Základním pokladem pro tuto analýzu bylo výběrové šetření VÚZE v síti testovacích podniků.

Koncepce sledování nákladů v zemědělství ČR. (Poláčková, J., Kubíková, Z., Hanibal, J.), (Informační studie č. 32), Praha, VÚZE, 1996, 59. s.

Studie se zabývá problematikou sledování nákladů výrobků rostlinné a živočišné výroby v ČR. Těžištěm práce je návrh systému sledování nákladů zemědělských výrobků v síti testovacích podniků, která je v ČR budována na metodických principech „Informační síť zemědělského účetnictví EU“. Navrhovaný systém umožní sběr údajů o nákladech RV a ŽV z reprezentativního souboru zemědělských podniků a následně analýzy a prezentace nákladových informací i v členění odpovídajícím metodikám a standardům EU. Systém bude využit i pro pravidelné stanovování standardního příspěvku na úhradu fixních nákladů u jednotlivých zemědělských výrobků jako významné ekonomické kategorie používané mimo jiné pro klasifikaci zemědělských podniků v informačních systémech EUROSTAT.

Vývoj změn ve spotřebitelské poptávce po potravinách. (Krejčí, J., Štiková, O.), (Informační studie č. 33), Praha, VÚZE, 1996, 56 s.

Studie shrnuje základní údaje z výzkumu veřejného hospodářského mínění. Jde již o pátý výzkum tohoto typu provedený za stejných metodických podmínek. Výsledky jsou přehledem dění ve výživě za ten který rok. Výsledky dlouhodobého výzkumu jsou díky metodice srovnatelné a tvoří vývojovou řadu statisticky testovatelných změn sledovaných jevů.

Spotřeba potravin a predikce vývoje poptávky po potravinářském zboží. (Štiková, O., Sekavová, H., Mrháčková, I., Froněk, P.), (Informační studie č. 34), Praha, VÚZE, 1996, 37 s.

Studie přináší data o vývoji celkové i diferencované spotřeby potravin v časovém úseku let 1990 - 1995 a odhad spotřeby pro rok 1996. Současně jsou analyzovány důležité faktory ovlivňující spotřebu potravin, jak po její kvantitativní, tak i kvalitativní stránce.

Hodnocení území z pozice agrární regionální politiky a rozvoje venkova. (Hrabánková M., Trnková, V., Kleinertová, D.), (Informační studie č. 35), Praha, VÚZE, 1996, 81 s.

Studie se zabývá aktuální problematikou hodnocení území z pozic regionální politiky v zemědělství a politiky rozvoje venkova. V první části jsou popsána kritéria, jejichž prostřednictvím lze hodnotit úroveň území z hlediska jeho celkové sociální a ekonomické úrovně, s převažujícím významem přírodních podmínek. Druhá část studie zahrnuje problematiku rozvoje venkova. Cílem této části je popsat složitou situaci regionů v územích

s horšími výrobními podmínkami a jejich sociálně ekonomické problémy a naznačit možnosti jejich řešení.

Situace na trhu vybraných komodit (1. část - Živočišná výroba). (*Vaniček, F. a kol.*) (Informační studie č. 36), Praha, VÚZE, 1996, 89 s.

Informační studie analyzuje situaci na agrárním trhu hlavních agrárních komodit živočišného původu, tj. mléka, hovězího masa, drůbeže a vajec s důrazem na vývoj nabídky, poptávky a cen. Analýza je zasazena do širšího rámce, tj. ve vazbě na vývoj situace na světových a evropských trzích jednotlivých komodit. Na analýzu navazují krátkodobé predikce vývoje na vnitřním agrárním trhu. Dále jsou předkládány výhledy vývoje nabídky a poptávky do roku 2000, zpracované v součinnosti s Evropskou komisí. Získané poznatky vyúsťují v predikce cen zemědělských výrobků k témuž horizontu.

Situace na trhu vybraných komodit (2. část - Rostlinná výroba). (*Vaniček, F. a kol.*) (Informační studie č. 37), Praha, VÚZE, 1996, 113 s.

Informační studie obdobně jako předchozí publikace si klade za cíl poskytnout odborné veřejnosti aktuální a koncentrované informace o situaci na agrárních trzích vybraných komodit rostlinného původu. Studie analyzuje minulý a očekávaný vývoj na trhu obilovin, olejnin, cukrovky - cukru a brambor. Rozbor je proveden podle jednotného schématu, které umožňuje komparovat jednotlivé komodity z hlediska jejich eventuální zastupitelnosti na trhu.

Nákladovost zemědělských výrobků v zemědělských podnicích ČR za rok 1995. (*Hanibal, J. a kol.*), (Informační studie č. 38), Praha, VÚZE, 1996, 69 s.

Informační studie přináší výsledky výběrového šetření o nákladovosti zemědělských výrobků za rok 1995 a navazuje na obdobné výzkumné studie VÚZE s výsledky výběrových šetření za léta 1992 až 1994. Při výběrovém šetření se postupovalo podle zdokonalené metodiky kalkulace vlastních nákladů a zjišťovaly se údaje za všechny výkony rostlinné a živočišné výroby a výkony ostatních výrob a činností daného podniku. Podstatné rozšíření počtu respondentů umožnilo zpracovat nejen průměrné náklady za celý soubor respondentů, ale i výsledné náklady podle výrobních oblastí.

Sociální jistoty v zemědělství – systém zemědělského sociálního zabezpečení. Praha, VÚZE, 1996, 44 s.

Doslovný překlad publikace Ministerstva pro výživu, zemědělství a lesnictví SRN, popisující zemědělskou sociální reformu platnou v SRN od 1. ledna 1995. Po úvodním přehledu sociálních jistot v zemědělství je podán výklad k: nemocenskému úrazovému, starobnímu a důchodovému pojištění v zemědělství a popisují se sociální opatření související s restrukturalizací. Pozornost je věnována také sociálnímu pečovatelskému pojištění a dávkám na východu dětí.

České, slovenské a maďarské zemědělství ve srovnání se státy EU. Praha, VÚZE, 1996.

Publikace umožňuje komparaci statistických dat z XX. výroční zprávy o situaci v zemědělství v zemích EU se základními statistickými údaji za zemědělství v České republice, Slovenské republice a v Maďarsku. Jedná se většinou o naturální ukazatele. Kompatibilita s výroční zprávou EU je zdůrazněna i tím, že průběžné číslování jednotlivých tabulek je zcela shodné s touto výroční zprávou. V případě dostupnosti jsou uvedeny k aktualizaci této studie za Českou republiku, Slovensko a Maďarsko i údaje za rok 1995. Na závěr je přiložen pracovní slovník.

Zemědělská politika, trhy a obchod v zemích Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj. Sledování a vyhodnocení. Praha, VÚZE, 1996, 50 s.

Překlad 1. svazku IX. výroční zprávy OECD za rok 1996. Obsahuje souhrnné hodnocení změn v subvenčních politikách v zemědělství (část A) a zhodnocení hlavních vývojových tendencí v zemědělských politikách některých zemí OECD (část B).

Zemědělství v makroekonomických souvislostech. Praha, VÚZE, 1996, 30 s.

Obsahuje analýzu účasti zemědělství na tvorbě základních makroekonomických ukazatelů ČR a na jejich vnitřní struktuře, příp. na distribuci jejich celkových hodnot. Součástí analýzy je také komparace vývoje základních výrobních faktorů (práce a kapitálu) v zemědělství s jejich dynamikou v národním hospodářství a ve vybraných hospodářských sektorech.

Studie vydané v roce 1997

Stav a výhled potravinářského sektoru v Evropské unii. (Mezera, J., Dvořák, J., Bašek V.) (Informační studie č. 40), Praha, VÚZE, 1997, 69 s.

Informační studie vznikla na základě překladu vybraných statí z materiálu „Panorama of EU Industry 95-96“. Studie je zaměřena na hodnocení celkové situace potravinářského sektoru a dvou nejvýznamnějších oborů z hlediska jejich vazby na zemědělství, a to masného a mlékárenského průmyslu. Uvádí současné trendy, které se prosazují v daném odvětví a jeho oborech v zemích EU, zabývá se situací na trhu EU a komparací EU s ostatními centry světového obchodu (USA, Japonsko).

Vývoj změn ve spotřebitelské poptávce po potravinách. (Krejčí, J., Štiková, O.) Informační studie č. 41, Praha, VÚZE, 1997, 62 s.

Informační studie shrnuje základní údaje z výzkumu veřejného hospodářského mínění. Jde již o šestý výzkum tohoto typu, provedený za stejných metodických podmínek.

Účetní a manažerské pojetí nákladů. (Novák, J., Vojtíšek, M., Pícková, A.) (Informační studie č. 42), Praha, VÚZE, 1997, 48 s.

Informační studie se zabývá možnostmi využití ekonomické kategorie nákladů v řídicí a rozhodovací činnosti podniků. Je určena pro ekonomické pracovníky zemědělských podniků. V první části je uvedeno účetní pojetí nákladů, které vychází ze zákona č. 563/1991 o účetnictví, ve druhé části je vysvětleno manažerské pojetí nákladů.

Nákladovost zemědělských výrobků v zemědělských podnicích ČR za rok 1996. (Hanibal, J. a kol.) (Informační studie č. 43), Praha, VÚZE, 1997 67 s.

Informační studie přináší výsledky výběrového šetření o nákladovosti zemědělských výrobků za rok 1996 a navazuje na obdobné výzkumné studie VÚZE z let 1992 až 1996.

Vliv zemědělství na životní prostředí. (Pražan, J., Kříž, Z.) (Výzkumná studie č. 44), Praha, VÚZE, 1997, 49 s.

Výzkumná studie se zabývá některými aspekty vztahu současného českého zemědělství a životního prostředí, jehož zlepšování je jedním z předpokladů trvale udržitelného rozvoje

zemědělství. Výběr otázek ke vztahu zemědělství a životního prostředí byl podřízen aktuální potřebě při přípravě podkladů pro tvorbu zemědělské politiky a jednotlivých programů.

Podniková struktura zemědělství v Evropské unii a porovnání s Českou republikou. (Divila, E.) (Informační studie č. 45), Praha, VÚZE, 1997, 83 s.

Studie má tři hlavní části. První z nich obsahuje základní charakteristiku periodických strukturálních šetření zemědělských podniků v EU. Předmětem druhé části je posouzení podnikové struktury zemědělství členských zemí EU na základě podrobnějších výsledků šetření za rok 1993 (publikovaných Eurostatem v roce 1996), a rovněž hlavních tendencí dosavadního vývoje této struktury. Třetí část je věnována srovnávací analýze podnikové struktury zemědělství v ČR (údaje Agrocenzu) a v EU (údaje strukturálního šetření), se zřetelem na existující omezení, která se týkají vypovídací schopnosti srovnávaných statistických ukazatelů.

Spotřeba potravin a odhad vývoje poptávky po potravinářském zboží. (Štiková, O. a kol.), (Informační studie č. 46), Praha, VÚZE, 1997, č. 46, 60 s.

Studie navazuje na analogické publikace VÚZE, vydávané od roku 1994. Zabývá se vývojem spotřeby potravin včetně hlavních faktorů, které ji nejvíce ovlivňují a predikcí poptávky po potravinářském zboží.

Analýza nákladů v českém zemědělství v roce 1996. (Novák, J. a kol.), Výzkumná studie č. 47), Praha, VÚZE, 1997, 65 s.

Výzkumná studie úzce navazuje na každoroční šetření nákladů za hlavní zemědělské výrobky. Cílem analýzy je především postihnout změny nákladů a jejich struktury v meziročním srovnání 1995 a 1996 z hlediska dvou právních forem podnikání v českém zemědělství a ohodnotit jejich vliv na základní ukazatel efektivnosti zemědělské výroby, tj. relaci mezi vstupy a výstupy do výroby.

Předpoklady českého zemědělství z hlediska vstupu České republiky do EU. (Kraus, J. a kol.), Praha VÚZE, 1997, 102 s.

Práce seznamuje s nezávislým stanoviskem skupiny výzkumných pracovníků VÚZE k posouzení předpokladů českého zemědělství z hlediska očekávaného vstupu ČR do EU. Je uvedena stručná charakteristika změn zemědělství v transformačním období a jeho postavení v ekonomice ČR. Další část seznamuje se základními faktory, které budou ovlivňovat budoucí vývoj českého zemědělství, je předložena úvaha o reálných variantách střednědobého zemědělské politiky a možných scénářích vývoje zemědělství ČR. Ocenění pravděpodobné varianty politiky a pravděpodobného scénáře vývoje zemědělství ústí do zpracování bilancí hlavních komodit rostlinné a živočišné výroby v prognózovaném časovém horizontu let 2000 a 2005. Studie je uzavřena analýzou a v návaznosti na komoditní bilance prognózou změn struktury českého agrárního zahraničního obchodu.

Skladištní stvrzenky a ovlivňování rizika komoditních obchodů. (Janda, K., Sklenková, H., Vigner, J.), Praha VÚZE, 1997, 56 s.

Informační studie vychází z podkladových materiálů prezentovaných na semináři, který na uvedené téma uspořádal VÚZE ve spolupráci s MZe ČR za finanční podpory Světové banky v listopadu 1996.

Půdní fond a směry jeho využití. Sborník příspěvků ze semináře VÚZE konaného ve dnech 13.-17. října 1997 ve Špindlerově Mlýně. Praha VÚZE, 1997, 199 s.

Výběrové šetření hospodářských výsledků podnikatelských subjektů v zemědělství za rok 1996 v síti testovacích podniků. Samostatná příloha „Zprávy o stavu českého zemědělství 1997“. Praha VÚZE, 1997, 11 s., tabulková příloha.

Výběrové šetření uskutečňuje VÚZE každoročně v průběhu měsíce března v síti testovacích podniků, která je vytvářena od roku 1994. Cílem publikace je poskytnout odborné a podnikatelské veřejnosti agregované údaje a výsledky tohoto šetření uspořádané z různých hledisek, která umožňují komparace hospodářských výsledků v odlišných přírodních podmínkách, u podniků různé velikosti a výrobního zaměření.

Japonské zemědělství – zemědělská politika, struktura a zahraniční obchod. Praha VÚZE, 1997. 59 s.

Informační studie podává souhrnný přehled o japonském zemědělství. Tento přehled je založen na překladu materiálů, které VÚZE získal v rámci spolupráce s Japonskou národní zemědělskou a experimentální stanicí.

Důsledky vstupu do EU pro rakouské zemědělství. (*Schneider, M.*), Praha VÚZE, 1997, 98 s.

Překlad studie Prof. M. Schneidera (WIFO, Vídeň). Práce je zaměřena na charakteristiku a analýzu bezprostředních důsledků vstupu Rakouska do EU z hlediska zemědělství, potravinářského průmyslu, cenového vývoje a jeho vlivu na spotřebu potravin.

Všeobecné principy potravinové legislativy v Evropské unii (Zelená kniha Komise). Praha VÚZE, 1997, 85 s.

Informační studie je založena na překladu konečného znění dokumentu Komise EU „The General Principles of Food Law in the European Union“ Commission on Green Paper (Brusel, 3. 4. 1997 COM/97/176). Cílem studie je poskytnout odborné veřejnosti širší informace o potravinové legislativě EU, neboť právě tato oblast se v souvislosti s účinností zákona č. 110/1997 Sb. o potravinách a tabákových výrobcích stala v ČR stejně jako v zemích EU předmětem zvýšeného veřejného zájmu.

Czech, Slovak, Hungarian, Polish and Slovenien Agriculture in Comparison with EU Countries. Bratislava VÚEPP, 1997, 54 tab., přeruš. stránkování.

Publikace je výsledkem spolupráce partnerských výzkumných ústavů zemědělské ekonomiky v Praze (ČR), Bratislavě (SR), Budapešti (Maďarsko), Varšavě (Polsko) a Lublani (Slovinsko). Obsahuje porovnání statistických údajů EU za zemědělství s údaji za zemědělství uvedených zemích (ČR, SR, Maďarsko, Polsko, Slovinsko). Struktura tabulek odpovídá obvyklé struktuře tabulkových přehledů obsažených v ročenkách Eurostatu.

Studie vydané v roce 1998

Předpokládané dopady vstupu ČR do EU na české zemědělství. (Kraus, J. a kol.) Informační studie č. 48), Praha, VÚZE, 1998, 59 s.

Publikace je zkrácenou verzí širší stejnojmenné studie VÚZE, která byla ukončena v prosinci 1997. Cílem studie je výchozí predikce důsledků vstupu ČR do EU pro české zemědělství a analýza jeho dopadů na všechny účastníky agrárního trhu v širším pojetí, tj. na výrobce, spotřebitele a daňové poplatníky za předpokladu, že k přijetí ČR do EU dojde k 1. 1. 2005. Inspirací pro zpracování studie se staly práce vzniklé na Katolické univerzitě v Lovani, v Institutu rozvoje zemědělství ve střední a východní Evropě (Halle), na univerzitě v Göttingen, ve Wye College a zejména práce prof. M. Schneidera „Důsledky vstupu do EU pro rakouské zemědělství“.

Vyšla rovněž anglická verze této studie pod názvem „Expected Impacts of the Accession of the Czech Republic into the European Union on the Czech Agriculture“, Výzkumná studie VÚZE, 1998, 61 s., 7 tab.

Příspěvek na úhradu a možnosti jeho využití v podmínkách českého zemědělství. (Novák, J., Hanibal, J., Kubíková, Z.), (Informační studie č. 49), Praha, VUZE, 1998, 41 s.

Studie komplexně pojednává o problematice ekonomického vymezení příspěvku na úhradu v podmínkách ČR a o možnosti jeho výpočtu a využití v podnikové i nadpodnikové oblasti. Přílohou studie je doslovný překlad části směrnice EU (85/377/EEC) týkající se typologie zemědělských podniků na bázi standardního příspěvku na úhradu.

Rozbor účinnosti ochrany českého agrárního trhu. (Tuček, P. a kol.) Informační studie č. 50), Praha, VUZE, 1998, 41 s. a přílohy.

Studie vychází z vlastní metodiky, jejíž využití pro rozbor účinnosti ochrany domácího trhu pšenice, konzumních pozdních brambor a konzumní cibule. Dokládá její širokou použitelnost pro kvantifikaci úrovně ochrany trhu také dalších agrárních komodit. Na základě rozborů podmínek, za nichž dovozce získává zahraniční zboží určené pro domácí trh, vychází orientační kalkulace účinnosti celní ochrany použitá ve studii z této teze: „Domácí agrární trh není účinně chráněn, jestliže cena dováženého zboží, zvýšená o dopravní, manipulační, případně administrativní náklady, ziskovou marži dovozce, DPH a clo je stejná nebo nižší než relevantní cena na vnitřním trhu“. Studie dále odvozuje skupinu hlavních faktorů, které mohou tento stav způsobit. V souladu s uvedenou tezí jsou prezentovány výsledky rozsáhlého souboru propočtů vztahů domácích a zahraničních cen, hypotetických dovozních cen a nákladů na přepravu a manipulaci, resp. hypotetických cen zahraničního zboží zvýšených o tyto náklady a cla. Propočty se týkají uvedených tří komodit za roky 1996 a 1997.

Nákladovost zemědělských výrobků v zemědělských podnicích ČR za rok 1997. (Novák, J. a kol.) (Informační studie č. 51), Praha, VUZE, 1998, 80 s.

Informační studie shrnuje výsledky výběrového šetření za rok 1997. Jsou v ní uvedeny výsledné náklady hlavních plodin a kategorií hospodářských zvířat dosažené ve sledovaném souboru respondentů. Na rozdíl od předchozích let obsahují publikované výsledky výběrového šetření za rok 1997 také informace o dosažených tržbách a prodaném množství rostlinných a živočišných výrobků.

Vývoj agrárního sektoru ČR v období 1989-1997. (Doucha, T. a kol.) Informační studie č. 52), Praha, VÚZE, 1998, 54 s., tabulkové přílohy.

Studie popisuje a hodnotí vývoj agrárního sektoru ČR za transformační období let 1989-1997, čímž představuje určitý syntetizující doplněk „Zpráv o stavu zemědělství ČR“, které každoročně zpracovává a vydává MZe ČR.

Zemědělství Spojených států po Fair Act. Praha VÚZE, 1998, 64 s. a přílohy.

Publikace je překladem studie Dr. K. M. Ortnera „Die Landwirtschaft der Vereinigten Staaten nach dem Fair Act“ vydané rakouským Spolkovým ústavem agrární ekonomiky ve Vídni.

SZP – Společná zemědělská politika, zemědělství a životní prostředí. (Překlad studie A. Cammarata), Praha VÚZE, 1998, 63 s.

Publikace je překladem z anglického originálu „Agriculture and Environment“, který byl publikován jako zvláštní číslo „CAP Working Notes“ v roce 1997. Seznamuje se základními rysy zemědělských a environmentálních politik na úrovni EU a pokouší se prezentovat komplexní interakci mezi zemědělstvím a životním prostředím.

Ročenka agrárního zahraničního obchodu ČR za rok 1997. Výchozí analýza za období let 1993 – 1997. Praha VÚZE, 1998, 50 s., 37 tab., 8 grafů.

Ročenka agrárního zahraničního obchodu České republiky za rok 1997 zahrnuje ukazatele o vývozu a dovozu zemědělských a potravinářských produktů a je zaměřena na výchozí analýzu údajů v časové řadě 1993 – 1997. Publikace obsahuje souhrnné ukazatele o vývozu a dovozu v hodnotovém a naturálním vyjádření a soustřeďuje pozornost rovněž na vývoj podle komoditních skupin a agregací. Zvláštní pozornost je věnována teritoriální struktuře agrárního zahraničního obchodu, vývoji jeho salda a vztahu k celkovému zahraničnímu obchodu České republiky. V publikaci je zařazen rovněž přehled a zhodnocení bilaterálních a regionálních preferenčních dohod. Autoři se zabývají analýzou vývojových trendů agrárního zahraničního obchodu v pětileté časové řadě podle vybraných kritérií. Kromě podrobného zhodnocení vývoje významných zbožových skupin je věnována pozornost rovněž rizikům vyplývajícím z pokračování některých nepříznivých tendencí v rámci agrárního zahraničního obchodu.

Výběrové šetření hospodářských výsledků podnikatelských subjektů v zemědělství za rok 1997 v síti testovacích podniků. (Samostatná příloha „Zprávy o stavu českého zemědělství 1997“). Praha VÚZE, 1998, 171 s.

Publikace má za cíl poskytnout odborné a podnikatelské veřejnosti agregované údaje a výsledky výběrového šetření hospodářských výsledků podnikatelských subjektů v zemědělství za rok 1997. Výsledky šetření jsou uspořádány z různých hledisek umožňujících komparaci hospodářských výsledků podnikatelských subjektů v zemědělství v odlišných přírodních podmínkách, u podniků různé právní formy, velikosti apod.

Czech, Slovak, Hungarian, Polish and Slovenian Agriculture in Comparison with EU Countries 1994 - 1997. Budapest, AKII, 1998, 54 tab., přeruš. stránkování.

Publikace je třetím periodickým výstupem komparace statistických údajů za zemědělství v ČR, SR, Maďarsku, Polsku a Slovinsku s odpovídajícími ukazateli za zemědělství v zemích EU. Kompatibilita s výroční zprávou EU je zdůrazněna mj. tím, že průběžné číslování jednotlivých tabulek je zcela shodné s touto výroční zprávou.

Analýza nákladů v českém zemědělství v roce 1997. (Novák, J. a kol.) (Informační studie č. 53), Praha, VÚZE, 1999, 72 s.

Analýza nákladů zemědělské výroby představuje každoroční vyústění prací na šetření nákladů zemědělských výrobků v síti testovacích podniků. Cílem analýzy bylo provést stručný rozbor nákladů výrobků a jejich struktury v meziročním srovnání let 1996 a 1997 z hlediska dvou základních právních forem podnikání v českém zemědělství. Zjištění výrobních nákladů a tržeb umožnilo výpočty rentability výroby, včetně jejího meziročního srovnání.

Nákladovost zemědělských výrobků v zemědělských podnicích ČR za rok 1998. (Novák, J. a kol.) (Informační studie č. 54), Praha, VÚZE, 1999, 81 s.

Studie shrnuje výsledky výběrového šetření o nákladovosti zemědělských výrobků v síti testovacích podniků ČR za rok 1998. Jsou uvedeny výsledné náklady hlavních plodin a kategorií hospodářských zvířat dosažené ve sledovaném souboru respondentů a rovněž informace o tržbách, prodaném množství a průměrné realizační ceně rostlinných a živočišných výrobků.

Ročenka agrárního zahraničního obchodu ČR za rok 1998. (Tuček, P. a kol.) Informační studie č. 55) Praha, VÚZE, 1999, 56 s. přílohy.

Studie navazuje na analytickou studii se shodným názvem zpracovanou v minulém roce. Představuje komentovanou analýzu českého agrárního zahraničního obchodu v období 1993 až 1998 se stručným popisem situace na mezinárodním agrárním trhu a zásadních konjunkturálních změn, které ovlivnily český vývoz a dovoz v roce 1998. Hodnocení jsou zaměřena na dynamiku a vzájemné vztahy dovozu a vývozu zemědělských komodit se zřetelem k jejich základní teritoriální struktuře, s důrazem na obchod s členskými zeměmi EU a CEFTA.

Spotřeba potravin a analýza základních faktorů, které ji ovlivňují. (Štiková, O. a kol.), Informační studie č. 56), Praha, VÚZE, 1999, 51 s., přílohy

Studie navazuje na publikace uváděné v této řadě již od roku 1994 (s výjimkou roku 1998). Zabývá se vývojem spotřeby potravin a analýzou nejdůležitějších faktorů, které ji ovlivňují.

Výběrové šetření hospodářských výsledků podnikatelských subjektů v zemědělství za rok 1998 v síti testovacích podniků – FADN CZ. Praha, VÚZE, 1999, 147 s.

Publikace je samostatnou přílohou Zprávy o stavu zemědělství ČR za rok 1998. Jejím cílem je poskytnout odborné a podnikatelské veřejnosti detailní údaje a výsledky šetření v síti testovacích podniků ČR uspořádané z různých hledisek, umožňujících komparace hospodářských výsledků podnikatelských subjektů v zemědělství v odlišných přírodních podmínkách, u podniků různé právní formy a velikosti.

Daňové úpravy pro zemědělství a lesnictví SRN. Praha, VÚZE, 1999, 27 s.

Překlad příručky prezentované na internetové stránce Spolkového ministerstva zemědělství a lesního hospodářství SRN.

Zvláštní směrnice Spolkového ministra zemědělství a lesního hospodářství Rakouska a „Rakouského programu ekologického a extenzivního zemědělství, šetřícího životní prostředí“ (ÓPUL – 98). Praha, VÚZE, 1999, 60 s.

Překlad zvláštní směrnice, popisující rakouské agroenvironmentální programy v rámci směrnice EU č. 2078/92. V současné době existuje 36 těchto programů. Zdroje plynoucí na jejich plnění z bruselské pokladny představují značný objem finančních prostředků, které EU vynakládá na usnadnění adaptačních procesů Rakouska na SZP: V jednotném členění je u každého programu uveden předmět podpory a podmínky, za kterých může být podpora vyplacena a konkrétní výše podpory.

Czech, Slovak, Hungarian, Polish and Slovenian Agriculture in Comparison with EU Countries. Varšava, IERIGZ, 1999, 54 tab., přeruř. stránkování.

Publikace je čtvrtým periodickým výstupem komparace statistických údajů za zemědělství v ČR, SR, Maďarsku, Polsku a Slovinsku s odpovídajícími ukazateli za zemědělství v zemích EU. Kompatibilita s výroční zprávou EU je zdůrazněna mj. tím, že průběžné číslování jednotlivých tabulek je zcela shodné s touto výroční zprávou.

Studie vydané v roce 2000

Analýza nákladů v českém zemědělství v roce 1998. (Novák, J. a kol.) (Informační studie č. 57), Praha, VÚZE, 2000, 127 s.

Cílem analýzy nákladů je stručný rozbor nákladů za rozhodující agrární komodity v meziročním srovnání let 1997 a 1998. Úvodem provedena stručná charakteristika výběrového šetření včetně souboru respondentů. Dále jsou analyzovány náklady a výnosy rostlinné, živočišné a nezemědělské výroby v členění na podnikatelské subjekty právnických a fyzických osob. Následuje analýza vývoje a úrovně nákladů a rentabilita v rostlinné výrobě (pšenice ozimá, ječmen jarní, řepka, cukrová řepa, brambory konzumní pozdní) a v živočišné výrobě (dojnice, chov krav bez tržní produkce mléka, výkrm skotu, výkrm prasat). Bohatá tabulková příloha je doplněna překlady legendy anglickými ekvivalenty.

Sociálně ekonomické postavení venkovských žen. (Horská, H., Spěšná, D.) (Výzkumná studie , č. 58), Praha, VÚZE, 2000, 79 s.

Studie předkládá podstatné výsledky empirického sociologického výzkumu v rámci projektu GA ČR 403/98/1569. Projekt byl řešen ve VÚZE na pracovišti v Brně v období duben 1998 až prosinec 1999. Jeho cílem byla empirická analýza sociálně-ekonomických dimenzí postavení populace venkovských žen produktivního věku na trhu práce i mimo něj – determinace jejich postavení v rodině, domácnosti i sociálním prostředí venkova a komparace vybraných statusotvorných charakteristik v rámci vymezených reprezentativních skupin populace venkovských žen, včetně postižení vybraných aspektů jejich postavení prostřednictvím ženské a mužské optiky.

The Socio-economic Position of Rural Women. (Horská, H., Spěšná, D.) (Výzkumná studie č. 59), Praha, VÚZE, 2000, , 82 s.

Studie je anglickou verzí výše uvedené studie č. 58.

Nákladovost zemědělských výrobků v zemědělských podnicích ČR za rok 1999. (Novák, J. a kol.) (Informační studie č. 60), Praha, VÚZE, 2000, 85 s.

Informační studie shrnuje výsledky výběrového šetření o nákladovosti zemědělských výrobků za rok 1999. Obsahuje nejen průměrné náklady za celý soubor respondentů, ale i výsledné náklady podle výrobních oblastí. Náklady jsou doplněny údaji o tržbách, prodaném množství a průměrné realizační ceně dosažené u jednotlivých výrobků rostlinné a živočišné výroby.

Ročenka agrárního zahraničního obchodu ČR za rok 1999. (Informační studie č. 61), Praha, VÚZE, 2000, 48 s. 60 tab. Tabulky v textové části s anglickými ekvivalenty.

Ročenka agrárního zahraničního obchodu ČR za rok 1999 je již třetím, po sobě následujícím rozbořem aktuálního vývoje zahraničně obchodních operací českého zemědělství a potravinářského průmyslu. Dokumentuje strukturu, aktuální změny a výsledky agrárního zahraničního obchodu a hodnotí jeho vývoj z hlediska směrů a priorit agrární politiky a potřeb národního hospodářství ČR. Na rozdíl od minulých publikací této řady jsou poprvé členěna statistická data podle "režimu obchodu". Další inovací v tomto vydání "ročenky" je podrobnější členění skupin států v přehledech a komentářích k teritoriální skladbě agrárního zahraničního obchodu o státy EFTA a pro české statistické účely vytvořená skupina tzv. "Ostatních států s vyspělou tržní ekonomikou".

Czech, Slovak, Polish, Slovenian, Romanian, Latvian and Hungarian Agriculture in Comparison with EU Countries. Praha, VÚZE, 2000, 54 tab., přeruř. stránkování.

Publikace je pátým pokračováním komparace statistických údajů za zemědělství v uvedených zemích střední a východní Evropy (ČR, SR, Mařarsko, Polsko, Slovinsko, Rumunsko, Lotyšsko, s odpovídajícími ukazateli za zemědělství v zemích EU. Jedná se větřinou o naturální ukazatele. Kompatibilita s výroční zprávou EU je zdůrazněna mj. tím, že průběžné číslování jednotlivých tabulek je zcela shodné s touto výroční zprávou.

Bílá kniha o zdravotní nezávadnosti potravin. Praha VÚZE, 2000, 52 s.

Publikace vznikla v rámci spolupráce VUZE s odborem potravinářské výroby MZe ČR. Obsahuje překlad dokumentu Evropské komise: "White Paper on Food Safety" (COM 1999, 719 final), který obsahuje rozsáhlý program k vypracování nové potravinové legislativy EU.

Výběrové šetření hospodářských výsledků podnikatelských subjektů v zemědělství za rok 1999 v síti testovacích podniků - FADN CZ. Praha VÚZE, 2000, 21 s. + 160 s. příloh.

Publikace je samostatnou přílohou Zprávy o stavu zemědělství ČR za rok 1999. Prezентuje detailní výrobní a ekonomické informace zjiřtěné v šetření v síti testovacích podniků ČR (FADN CZ), které se uskutečnilo v březnu 2000 a zahrnuo 1204 podnikatelských subjektů.

Výsledky výběrového šetření v zemědělských podnicích a domácnostech se zemědělskou výrobou v regionu Jihovýchod. (Divila, E. a kol.) (Mimořádná studie č. 63) Praha, VÚZE, 2001, 35 s. a přílohy.

Studie je založena na speciálním šetření zemědělských podniků v jednom z regionů NUTS 2 - v regionu Jihovýchod. Vybraný region se skládá z podoblastí s odlišnými přírodními i tržními podmínkami (kopcovitého, nížinatého a příměstského typu), které reprezentují podmínky zemědělské výroby v České republice jako celku. Část A předkládané studie popisuje způsob šetření a zpracování vstupních dat. Část B představuje nejnovější informace o struktuře českých zemědělských podniků, vycházející ze statistického Agrocenzu 2000, který tvoří obecný základ pro srovnání výsledků šetření. Hlavní výsledky šetření jsou uvedeny v části C, zvláště pro zemědělské podniky tří kategorií: podniky právnických osob (družstva, akciové společnosti, společnosti s ručením omezeným), podniky fyzických osob, které jsou úředně registrovány, a podniky fyzických osob, které nejsou úředně registrovány (včetně malých zemědělských jednotek - domácností se zemědělskou výrobou samozásobitelského charakteru). Část D obsahuje závěrečné souhrnné výsledky a komentáře.

Nákladovost zemědělských výrobků v ČR za rok 2000. (Novák, J. a kol.) (Informační studie), Praha, VÚZE, 2001, 86 s.

Informační studie přináší výsledky výběrového šetření o nákladovosti zemědělských výrobků za rok 2000. Při výběrovém šetření se postupovalo podle zdokonalené metodiky kalkulace vlastních nákladů a zjišťovaly se údaje za všechny výkony rostlinné a živočišné výroby a výkony ostatních výrob a činností daného podniku. Studie obsahuje nejen průměrné náklady za celý soubor respondentů, ale i výsledné náklady v členění podle výrobních oblastí. Náklady jsou doplněny údaji o tržbách, prodaném množství a průměrné realizační ceně dosažené u jednotlivých výrobků rostlinné a živočišné výroby.

Výběrové šetření hospodářských výsledků podnikatelských subjektů v zemědělství za rok 2000 v síti testovacích podniků FADN CZ (Samostatná příloha k informačnímu materiálu "Zelená zpráva za rok 2000"), Praha, VÚZE, 2001, 166 s. ISBN 80-85898-93-4

Publikace shrnuje výsledky o hospodaření a důchodové situaci zemědělských podnikatelských subjektů všech právních forem, velikostí a výrobního zaměření podle jednotných metodických principů platných v zemích Evropské unie v rámci sítě „FADN – Farm Accountancy Data Network“. Šetření hospodářských výsledků roku 2000 v síti FADN CZ zahrnuje 1263 podnikatelských subjektů, z toho 605 právnických osob a 658 fyzických osob. Celková výměra zemědělské půdy respondentů šetření je 1 013 949 ha, což představuje 28,98% celkové zemědělské půdy ČR.

Všechny výsledky jsou uspořádány v sedmi přehledných tabulkových částech, označených A až G:

Aktuální ekonomická problematika zemědělských podniků (Sborník). (Live Economic Issues of Agricultural Enterprises). Praha, VÚZE, 2001, 155 s.

Obsahuje příspěvky přednesené na odborné konferenci s mezinárodní účastí na uvedené téma, kterou připravil VÚZE v rámci řešení grantu MZe EP 9358 „Finanční hodnocení českých zemědělských podniků“. Z celkového počtu 20 příspěvků je 6 zahraničních.

Zemědělská účetní datová síť v ČR - FADN CZ 2001. Praha, VÚZE, MZe ČR, 2001, 95 s. Dvojjazyčná publikace vznikla na základě projektu PHARE ve spolupráci s ATA Agriconsulting Brussels. Cílem je představit FADN v rámci EU a stav FADN v ČR. Obsahuje nejdůležitější prvky metodiky FADN, příklady využití dat z FADN, zabývá se problematikou harmonizace a změnami v systému zpracování dat připravovanými pro šetření FADN CZ. Součástí publikace je i prezentace výsledků FADN CZ za rok 2000 ve struktuře standardních výstupů EU.

Slovak, Czech, Hungarian, Latvian, Polish, Romanian and Slovenian Agriculture in Comparison with EU countries“. Bratislava, VÚEPP, 2001, 54 tab. přeruš. stránkování.

Publikace je šestým periodickým výstupem komparací statistických údajů za zemědělství uvedených zemí s odpovídajícími ukazateli za zemědělství v zemích EU.

Bonitace a oceňování zemědělské půdy České republiky (Němec, J.), Praha, VÚZE, 2001, 260 s., ISBN 80-85898-90-X

Obsahem této monografie je shrnutí všech dostupných podkladů o vývoji bonitace a oceňování zemědělské půdy a kategorizace zemědělského území na základě studia závěrečných zpráv výzkumných úkolů a studií, jednotlivých časopiseckých sdělení a vlastních výzkumných prací. Hlavní důraz je položen na popis bonitace a oceňování půd po roce 1990, kdy se poprvé zavádí do bonitačního systému úřední cena zemědělské půdy, jakožto klasifikačního monetárního instrumentu hodnocení produkční schopnosti půdy. Tento nástroj zprostředkovaně navazuje na historicky ověřený základní bonitační klasifikátor „katastrální výtěžek“.

Studie vydané v roce 2002

Ročenka agrárního zahraničního obchodu ČR za rok 2000. (publikace VÚZE č. 64), Praha, VÚZE, 2002, 54 s. + tabulková příloha, ISBN 80-85898-94-2

Ročenka agrárního zahraničního obchodu za rok 2000“ metodicky navazuje na každoroční rozbor agrárního zahraničního obchodu zpracovávané ve VÚZE od roku 1997. Snahou zpracovatelů je přiměřená inovace ročenky a prohlubování analýzy agrárního zahraničního obchodu tak, aby výsledky mohly být použity pro případná obchodně-politická rozhodnutí.

Analýza nákladů v českém zemědělství v roce 2000. (Novák, J. a kol.) (studie VÚZE č. 65) Praha, VÚZE, 2002, 89 s. + tabulková příloha, 80-85898-95-0

Podkladem pro analýzu nákladů za rok 2000 jsou zpracované výrobní náklady podnikatelských subjektů právnických a fyzických osob zahrnutých ve výběrovém šetření v síti FADN CZ. Cílem analýzy bylo provedení stručného rozboru nákladů hlavních výrobních, jejich struktury vývoje u podnikatelských subjektů právnických a fyzických osob v období 1996 – 2000. Analýza je zaměřena na využití výsledků za šetření, včetně zohlednění rozdílu v různých přírodních podmínkách, které charakterizuje zařazení podniku do příslušné výrobní oblasti.

Aktuální změny ve spotřebitelské poptávce po potravinách. (Krejčí, J., Štiková, O.) (studie VÚZE č. 66) , Praha, VÚZE, 2002, 53 s., příloha, ISBN 80-85898-96-9

Studie shrnuje základní výsledky terénního výzkumu spotřebitelské poptávky po potravinách. Jedná se již o sedmý výzkum tohoto typu, provedený za stejných metodických podmínek.

Šetření probíhala vždy v závěru roku, výsledky shrnovaly poznatky z vývoje poptávky po potravinách. Výsledky výzkumu z jednotlivých let jsou srovnatelné (stejná metodika šetření) a tvoří časovou řadu statisticky testovatelných změn sledovaných jevů.

Nákladovost zemědělských výrobků v ČR za rok 2001. (Poláčková, J. a kol.), Informační studie VÚZE č. 67), Praha, VÚZE, 2002, 79 s., ISBN 80-86671-00-3

Studie přináší výsledky výběrového šetření o nákladovosti zemědělských výrobků za rok 2001. Při výběrovém šetření se postupovalo podle zdokonalené metodiky kalkulace nákladů a zjišťovaly se údaje za všechny výkony rostlinné a živočišné výroby a výkony ostatních výrob a činností daného podniku. Studie sleduje nejen průměrné náklady za celý soubor respondentů, ale i výsledné náklady v členění podle výrobních oblastí. Náklady jsou doplněny údaji o tržbách, prodaném množství a průměrné realizační ceně dosažené u jednotlivých výrobků rostlinné a živočišné výroby.

Ročenka agrárního zahraničního obchodu ČR za rok 2001. Praha, VÚZE, 2002, (publikace VÚZE č. 68) 37 s. + tabulková příloha, ISBN 80-86671-02-X

Obsahuje analýzu agrárního zahraničního obchodu za období 1996 – 2001. Analyzovaný šestiletý horizont byl zvolen proto, že od roku 1996 má řešitelský tým k dispozici statistické členění agrárního zahraničního obchodu podle celních režimů. Do roku 1995 byl zahraniční obchod statisticky sledován bez rozlišování celních režimů a parametry ZO byly tedy do určité míry zkresleny. Analýzy jsou prováděny pro víceleté časové řady, aby byly eliminovány krátkodobé konjunkturální výkyvy jak na domácích, tak na relevantních zahraničních trzích.

Výběrové šetření hospodářských výsledků podnikatelských subjektů v zemědělství za rok 2001 v síti testovacích podniků FADN CZ (Samostatná příloha k „Zelené zprávě za rok 2001“), Praha, VÚZE, 2002, 175 s., ISBN 80-86671-01-1

Publikace shrnuje výsledky o hospodaření a důchodové situaci zemědělských podnikatelských subjektů všech právních forem, velikostí a výrobního zaměření podle jednotných metodických principů platných v zemích Evropské unie v rámci sítě „FADN – Farm Accountancy Data Network“. Šetření hospodářských výsledků roku 2001 v síti FADN CZ zahrnuje 1 339 podnikatelských subjektů, z toho 574 právnických osob a 765 fyzických osob. Celková výměra zemědělské půdy respondentů šetření je 951 533 ha, což představuje 25,8% celkové výměry zemědělské půdy ČR. S ohledem na srovnatelnost údajů jsou uváděny hodnoty především v podobě relativních ukazatelů přepočtených na jeden podnik, jeden hektar zemědělské půdy, nebo v procentech.

Farm Accountancy Data Network in 2001, FADN CZ 2001 (Informační studie v anglickém jazyce), Praha, VÚZE, 2002, 172 s., ISBN 80-86671-03-8

Publikace předkládá výsledky hospodaření a důchodovou situaci zemědělských podnikatelských subjektů všech právních forem, velikostí a výrobního zaměření v ČR podle metodických principů platných v Evropské unii v síti „FADN – Farm Accountancy Data Network“. V rámci předložených výsledků šetření jsou zahrnuty i výsledky ze šetření o nákladovosti zemědělských výrobků, které pocházejí ze stejného zdroje zjišťování.

Sborník k mezinárodnímu vědeckému semináři „Předvstupní strategie českého zemědělství na cestě do EU“ (Průhonice, září 2002). Praha, VÚZE, 2002, 285 s., ISBN 80-85898-5

Obsahuje příspěvky přednesené na mezinárodním vědeckém semináři „Předvstupní strategie českého zemědělství na cestě do EU“, pořádaném v rámci oslav 90. výročí založení VÚZE

Proceedings of International Seminar „Pre-accession Strategy of the Czech Agriculture towards EU“ (Průhonice, září 2002) Praha, VÚZE, 2002, 282 s. (anglická verze sborníku). ISBN 80-85897-7

Studie vydané v roce 2003

Pojištění - eliminace rizik zemědělského podnikání. (Picková, A., Poláčková, J.), (studie č. 69), Praha, VÚZE, 2003, 47 s., ISBN 80-86671-05-4.

Ve výzkumné studii je zachycen vývoj a současný stav zemědělského pojištění v České republice (od roku 1990 až do roku 2001). Studie je doplněna o popis pojistných systémů fungujících v zemích EU a USA. Údaje využívané v této studii byly získány v České asociaci pojišťoven a z podkladů FADN CZ.

Odhad vývoje odvětví cukrovky a cukru v ČR po vstupu do EU. (Strnadlová, H.), (studie č. 70), Praha, VÚZE, 2003, 70 s. + přílohy, ISBN 80-86671-07-0.

Cílem výzkumné studie je poskytnout informace o současném stavu odvětví cukrovka - cukr a jeho transformaci po vstupu do EU. Součástí studie je popis nejdůležitějších prvků regulace trhu s cukrovkou a cukrem v EU. Studie naznačuje exportní možnosti u cukru po vstupu do EU.

Nákladovost zemědělských výrobků v ČR za rok 2002. (Poláčková, J. a kol.), (studie č. 71), Praha, VÚZE, 2003, 88 s., ISBN 80-86671-08-9.

Studie přináší výsledky výběrového šetření o nákladovosti zemědělských výrobků v síti FADN CZ za rok 2002. Při výběrovém šetření se postupovalo podle zdokonalené metodiky kalkulace nákladů a zjišťovaly se údaje za všechny výkony rostlinné a živočišné výroby a výkony ostatních výrob a činností daného podniku. Studie obsahuje nejen průměrné náklady za celý soubor respondentů, ale i náklady v členění podle výrobních oblastí. Náklady jsou doplněny údaji o tržbách, prodaném množství a průměrné realizační ceně dosažené u jednotlivých výrobků rostlinné a živočišné výroby.

Ročenka agrárního zahraničního obchodu ČR za rok 2002. (Studie č. 72), Praha, VÚZE, 2003, 39 s. + přílohy, ISBN 80-86671-11-9.

Jedná se o podrobnou analýzu agrárního zahraničního obchodu (AZO) za období 1998 - 2002. Cílem řešitelů bylo zpracování podkladu pro obchodně-politická rozhodnutí a pro hodnocení dopadů agrární politiky v oblasti vnějších ekonomických vztahů. Práce navazuje na „Ročenky“ zpracovávané v útvaru zahraničního obchodu VÚZE každoročně od roku 1997.

Výběrové šetření hospodářských výsledků podnikatelských subjektů v zemědělství za rok 2002 v síti testovacích podniků FADN CZ (Samostatná příloha k „Zelené zprávě za rok 2002“), Praha, VÚZE, 2003, 175 s., ISBN 80-86671-09-7.

Publikace shrnuje výsledky o hospodaření a důchodové situaci zemědělských podnikatelských subjektů všech právních forem, velikostí a výrobního zaměření podle jednotných metodických

principů platných v zemích Evropské unie v rámci sítě „FADN - Farm Accountancy Data Network“. Šetření hospodářských výsledků roku 2002 v síti FADN CZ zahrnuje 1 509 podnikatelských subjektů, z toho 587 právnických osob a 922 fyzických osob. Celková výměra zemědělské půdy respondentů šetření je 966 799 ha, což představuje 26,58 % celkové výměry zemědělské půdy ČR. Všechny výsledky jsou uspořádány v sedmi přehledných tabulkových částech: S ohledem na srovnatelnost údajů jsou uváděny hodnoty především v podobě relativních ukazatelů přepočtených na jeden podnik, jeden hektar zemědělské půdy, nebo v procentech.

Farm Accountancy Data Network in 2002, FADN CZ 2002 (Informační studie v angličtině), Praha, VÚZE, 2002, 188 s., ISBN 80-86671-10-0.

Publikace předkládá zemědělským odborníkům zemí EU, kandidátských i ostatních zemí výsledky hospodaření a důchodovou situaci zemědělských podnikatelských subjektů všech právních forem, velikostí a výrobního zaměření v ČR podle metodických principů platných v Evropské unii v síti „FADN - Farm Accountancy Data Network“. V rámci předložených výsledků šetření jsou zahrnuty i výsledky ze šetření o nákladovosti zemědělských výrobků, které pocházejí ze stejného zdroje zjišťování.

Aktuální ekonomická problematika zemědělských podniků II. (Live Economic Issues of Agricultural Enterprises). Praha, VÚZE, 2003, 141 s., ISBN 80-86671-06-2.

Sborník z konference VÚZE, Lázně Sedmihorky, říjen 2003.

Studie vydané v roce 2004

Vývoj spotřeby potravin a analýza základních faktorů, které ji ovlivňují. (Štiková, O. a kol.). (Informační studie č. 73), Praha, VÚZE, 2004, 57 s. + přílohy. ISBN 80-86671-13-5

Popisuje hlavní faktory, které působí na objem a strukturu spotřeby potravin. Je analyzován vývoj nominálních peněžních příjmů a výdajů domácností, především s důrazem na rozbor výdajů za potraviny v jednotlivých typech domácností členěných podle sociálních skupin, provedeno porovnání výdajů za potraviny v ČR se zeměmi EU a s některými postkomunistickými státy. Pozornost je věnována také problematice vývoje spotřebitelských cen jednotlivých potravinových skupin za období 1998 až 2002. Jsou zachyceny nejvýznamnější změny ve spotřebě potravin od roku 1989 a porovnána stávající úroveň spotřeby hlavních potravin se spotřebou v zemích EU.

Očekávané změny českého agrárního zahraničního obchodu po vstupu do EU. (Tuček, P.). (Výzkumná studie VÚZE č. 74), Praha, VÚZE, 2004, 38 s. + přílohy. ISBN 80-86671-14-3

Publikace sleduje dopady změn podmínek na domácím a evropském agrárním trhu po rozšíření EU na agrární zahraniční obchod ČR. Úzce navazuje na předchozí výzkumnou etapu „Analýza agrárního zahraničního obchodu ČR za období 1993 – 2002“. Cílem studie je kvalifikovaný odhad změn proporcí teritoriální a komoditní skladby vývozu a dovozu agrárního zboží a z něj vyplývajících základních charakteristik tohoto zbožíového segmentu zahraničního obchodu ČR s výhledem do r. 2005.

Dluhová zátěž z transformace českého zemědělství. (Divila, E.) (Výzkumná studie č. 75), Praha, VÚZE, 2004, 46 s. ISBN 80-86671-15-1

Studie se zabývá dluhovou zátěží z transformace a předpoklady jejího řešení u hlavních podnikatelských forem v českém zemědělství: podniků fyzických osob, společností s ručením omezeným, akciových společností a družstev.

Analýza agrárního zahraničního obchodu ČR se státy CEFTA v letech 1997 až 2003 a jeho predikce po rozšíření EU. Praha, (Vološin, J.) (Výzkumná studie VÚZE č. 77), Praha, VÚZE, 2004, 45 s. ISBN 80-86671-19-4

Analýza agrárního zahraničního obchodu ČR se signatářskými zeměmi dohody CEFTA charakterizuje dopad jednotlivých typů dohodnutých koncesí v rámci liberalizace vzájemné obchodní výměny zemědělského a potravinářského zboží na celkový agrární zahraniční obchod ČR za období let 1997 až 2003.

Nákladovost zemědělských výrobků v ČR za rok 2003. (Poláčková, J.) Praha, VÚZE, 2004, (informační studie VÚZE), 86 s. ISBN 80-86671-20-8

Prezentuje výsledky výběrového šetření o nákladovosti zemědělských výrobků v síti FADN CZ za rok 2003. Při šetření se postupovalo podle zdokonalené metodiky kalkulace nákladů a zjišťovaly se údaje za všechny výkony rostlinné a živočišné výroby a výkony ostatních výrob a činností daného podniku. Studie obsahuje nejen průměrné náklady za celý soubor respondentů, ale i výsledné náklady v členění podle výrobních oblastí. Náklady jsou doplněny údaji o tržbách, prodaném množství a průměrné realizační ceně dosažené u jednotlivých výrobků rostlinné a živočišné výroby.

Výběrové šetření hospodářských výsledků podnikatelských subjektů v zemědělství za rok 2003 v síti testovacích podniků. (Samostatná příloha k „Zelené zprávě za rok 2003“), Praha, VÚZE, 2004, 174 s. ISBN 80-86671-21-6

Všechny výsledky jsou uspořádány v členění na souhrnné výsledky výběrového šetření, výsledky výběrového šetření podle výrobních oblastí a půdně - klimatických podmínek, podle velikosti podniků, výsledky výběrového šetření ziskových a ztrátových podniků, výsledky podle výrobního zaměření podniků na základě klasifikace EU, výsledky podle ekonomické velikosti podniků, klasifikace EU a na zpracování výsledků šetření podle standardních výstupů EU FADN. S ohledem na srovnatelnost údajů jsou uváděny hodnoty především v podobě relativních ukazatelů přepočtených na jeden podnik, jeden hektar zemědělské půdy, nebo v procentech.

Farm Accountancy Data Network in 2003, FADN CZ 2003 (Informační studie v angličtině). Praha, VÚZE, 2004, 173 s. ISBN 80-86671-22-4

Publikace předkládá výsledky hospodaření a důchodovou situaci zemědělských podnikatelských subjektů všech právních forem, velikostí a výrobního zaměření v ČR podle metodických principů platných v Evropské unii v síti „FADN - Farm Accountancy Data Network“. Jsou zahrnuty i výsledky ze šetření o nákladovosti zemědělských výrobků.

Uplatnění zemědělské účetní datové sítě (FADN) v České republice (Výzkumná studie č. 78). Praha, VÚZE, 2004, 71 s. + 10 příloh. ISBN 80-86671-23-2

Seznamuje s dosavadním stavem prací v souvislosti se zřízením Kontaktního pracoviště FADN, s jeho úkoly, metodikou zjišťování požadovaných údajů okruhem problémů souvisejících se zřízením tohoto pracoviště. Jsou rovněž popsány základní metodické principy sítě FADN v Německu. V přílohách jsou zveřejněny standardní výsledky zemědělských podniků jednotlivých členských zemí EU-15 v kompletní soustavě ukazatelů, tj. data, která musí i česká strana od roku 2004 v předepsaných termínech odesílat každoročně Evropské komisi. Pro srovnání je v příloze ke studii rovněž uveden požadovaný předběžný výstup za

Česko v členění na PPO a PFO, zpracovaný na základě výběrového šetření FADN CZ za účetní rok 2003.

Možnosti a bariery rozvoje zemědělství v zemích střední a východní Evropy v rámci EU-25 (Lukas, Z., Pöschl, J.) (Překladová publikace vydaná MZe u příležitosti vstupu ČR do EU) Praha, MZe, 2004, 212 s., ISBN 80-7084-343-8

Překlad vybraných částí studie zpracované Vídeňským institutem pro mezinárodní ekonomická srovnávání (WIIW). Zabývá se agrárním sektorem v deseti zemích střední a východní Evropy v období před vstupem do EU. Publikace obsahuje množství faktografických informací k tématu zemědělství.

Czech, Hungarian, Latvian, Polish and Slovakian Agriculture in Comparison with EU countries 2004. Praha, VÚZE, 2004, 52 tab. (přeruš. stránkování). ISBN 80-86671-24-0

Publikace je výsledkem spolupráce partnerských výzkumných ústavů zemědělské ekonomiky v Praze (ČR), Budapešti (Maďarsko), Rize (Lotyšsko), Varšavě (Polsko) a v Bratislavě (SR). Obsahuje porovnání statistických údajů EU za zemědělství v obdobné struktuře jako jsou uvedeny v ročence Eurostatu.

Ekonomické podmínky využití půdního fondu ČR po vstupu České republiky do EU. Economic Conditions for the Use of Land Funds in the Czech Republic after the Accession to the EU.

Sborník ze semináře s mezinárodní účastí, Špindlerův Mlýn, 11. - 15. 10. 2004, 187 s. + CD, ISBN 80-866671-18-6

Studie vydané v roce 2005

Ročenka agrárního zahraničního obchodu ČR za rok 2003. (Tuček, P. et al.) (Studie č. 79), Praha, VÚZE, 2005, 55 s. + přílohy

Práce je posledním rozbohem výsledků českého agrárního zahraničního obchodu (AZO) před vstupem ČR do Evropské unie. Je pokračováním řady „Ročenek agrárního zahraničního obchodu“, které byly zpracovávány každoročně od roku 1997. Cílem této analýzy je, vedle meritorního kritického rozboru výsledků a proporcí vývozu a dovozu zemědělských a potravinářských produktů v období 1999 - 2003, také formulace zásadních pozitiv a problémů zapojení domácího agrárního sektoru do mezinárodní dělby práce za období 1994 - 2003. Jde tedy o celkový závěrečný pohled na český agrární zahraniční obchod před vstupem do EU a o pokus pregnančně vyjádřit jeho charakteristické tendence a jejich příčiny.

Zemědělské domácnosti v České republice – Typologie a příjmové postavení. (Divila, E., Doucha, T.) (Výzkumná studie VÚZE č. 80), Praha, VÚZE, 2005, 50 s.

Studie se zabývá typologií a příjmovým postavením zemědělských domácností v České republice. Vzhledem ke specifické podnikové struktuře zemědělství zahrnují zemědělské domácnosti v ČR nejen domácnosti samostatně činných osob, resp. soukromých zemědělců (jak je tomu např. v západoevropských zemích), ale i domácnosti v čele se zaměstnanci zemědělských podniků. Údaje o početním stavu a složení zemědělských domácností podle jejich sociálně-profesních typů byly odvozeny z výsledků sčítání lidu, domů a bytů. Údaje o příjmu domácností (zemědělských i nezemědělských) byly získány z posledního mikrocenzu a statistiky rodinných účtů. Pro potřeby dané studie zpracoval ČSÚ příslušné údaje podle objednávky VÚZE i za vybrané typy zemědělských domácností.

Czech Agriculture after Accession to the EU: Year after. (*Vaněk, D. et al.*) (České zemědělství po vstupu do Evropské unie - Rok poté). (Studie VÚZE č. 80), Praha, VÚZE 2005, 39 s.

Studie popisuje nejzávažnější změny, k nimž během prvního roku členství v EU došlo v českém zemědělství a agrárním sektoru. Studie začíná kapitolou o podporách. Následující kapitola hodnotí ekonomické výsledky zemědělství na odvětvové a podnikové úrovni. Dále navazují kapitoly hodnotící dopad vstupu na agrární zahraniční obchod a situaci na vnitřním agrárním trhu. Studie obsahuje i stručnou analýzu výsledků potravinářského sektoru a hodnotí změny ve vývoji spotřeby potravin, v pohybu spotřebitelských cen a ve struktuře výdajů domácností. Snahou bylo podchytit závažné změny, k nimž došlo v celé vertikále od výrobce zemědělsko-potravinářských surovin až po konečného spotřebitele. Studie zachycuje také dílčí změny v sociálním postavení zemědělců a je ukončena porovnáním výsledků českého zemědělství s některými novými členskými zeměmi za vybrané ukazatele. Studie vychází z údajů ČSÚ, VÚZE, MZe a dalších domácích i zahraničních institucí, dostupných k 30. 4. 2005. Některé údaje je nutno považovat dosud za předběžné. V souladu s danými postupy EU a jejího statistického centra (EUROSTAT) mohou být následně revidovány zejména údaje ČSÚ (Souhrnný zemědělský účet) a VÚZE (zemědělská účetní datová síť - FADN) vztahující se k ekonomickým výsledkům zemědělství v roce 2004.

Studie vydané v roce 2006

Vliv změn cen na spotřebu potravin (analytické období 1995 – 2004) (*Štiková, O. a kol.*), (Výzkumná studie VÚZE č. 82), Praha, VÚZE, 2005, 57 s. + přílohy)

Základním cílem této studie bylo potvrdit, nebo zpochybnit názor, že zvýšení ceny konkrétní potraviny se projeví snížením její spotřeby a naopak, že při poklesu ceny určité potraviny dochází zároveň k růstu její hmotné spotřeby. První kapitola se zabývá vývojem celkové i diferencované spotřeby potravin a vývojem podílu vydání za potraviny na celkových vydáních. Ve druhé kapitole je zhodnocen vývoj cen spotřebního zboží a služeb. Třetí kapitola se zaměřuje na zkoumání závislosti pohybu cen, za něž domácnosti realizují své nákupy, a spotřeby potravin. Na základě časových řad spotřeby a vydání domácností vykazovaných statistikou rodinných účtů posuzujeme u konkrétních potravin vliv změny ceny na úroveň spotřeby v průměrné zpravodajské domácnosti a u jednotlivých sociálních skupin.

Ročenka agrárního zahraničního obchodu ČR za rok 2004. (*Tuček, P.*)(Publikace č. 83), Praha, VÚZE, 2006, 27 s. + přílohy.

Analýza výsledků českého agrárního zahraničního obchodu v prvním roce členství ČR v EU. Navazuje na zpracované „Ročenky agrárního zahraničního obchodu ČR“, zpracované stejným autorským kolektivem v období 1997 – 2003.